

VERONMAKSAJAIN KESKUSLIITTO RY
Kalevankatu 4
00100 HELSINKI

LAUSUNTO
10.1.2022

Valtiovarainministeriö
Vero-osasto

E-mail kirjaamo.vm@gov.fi

Viite Lausuntopyyntö 22.12.2021, VN/33613/2021, VM186:00/2021

LAUSUNTO EHDOTUKSESTA NEUVOSTON DIREKTIIVIKSI MONIKANSLLISTEN KONSERNIEN GLOBAALIN VEROTUKSEN VÄHIMMÄISTASON NOSTAMISEESTA UNIONISSA

Valtiovarainministeriö on pyytänyt lausuntoa Euroopan unionin neuvoston työryhmässä tapahtuvaa direktiiviehdotuksen käsittelyä varten. Ehdotetun direktiivin taustalla on talousjärjestö OECD:n kansainvälisen verotuksen uudistamishanke. Direktiivin tarkoituksena on implementoida OECD:n inclusive frameworkin puitteissa neuvotellut niin kutsutun Pilari 2:n mukaiset globaalit minimiveron mallisäännöt.

Direktiiviehdotus vastaa pitkälti OECD:n mallisääntöjä. Voimaansaattamissuunnitelman mukaan kansallinen voimaansaattaminen tulisi tehdä pikaisesti ja säännösten soveltaminen aloittaa 1.1.2023. Kaikki OECD:n yhteistoimintaryhmä Inclusive frameworkin jäsenenä olleet EU-maat, Suomi mukaan lukien, ovat jo päässeet sopuun Pilari 2 ydinsisällöstä ja sitoutuneet soveltamaan OECD:n mallisäännöksiä.

Direktiivillä on tarkoitus vahvistaa EU-tasolla säännöt, joilla varmistetaan tehokas minimiverokanta suurille monikansallisille yhtiöille samoin kuin yhteismarkkinoilla toimiville puhtaasti kansallisille konserneille. Pilari 2:n ja nyt ehdotettavan direktiivin tarkoituksena on varmistaa, että suuryritykset maksavat eri toimintavaltioistaan saamistaan tuloista vähintään minimiverokannan suuruisen veron. Tarkoituksena on vähentää verotussyistä tapahtuvia sijoittautumis- tai investointipäätöksiä.

Minimiveroa ei sovellettaisi yrityksiin, joiden maailmanlaajuinen liikevaihto alittaa 750 miljoonaa euroa eikä esimerkiksi voittoa tavoittelemattomiin järjestöihin, valtiollisiin organisaatioihin taikka eläke-, sijoitus- ja kiinteistörahastoi-

hin. Jos yrityksen efektiivinen verokanta toimintavaltiossa alittaa 15 prosenttia, tulisi pääsääntöisesti konsernin emoyhtiön maksettavaksi maksetun verokannan ja 15 prosentin minimiveron erotus. Konsernin ylimmän emoyhtiön tulona voitaisiin siis verottaa tytäryhtiön tai kiinteän toimipaikan voiton suhteellinen osuus.

Menettely voisi johtaa siihen, että esimerkiksi tytäryhtiön sijaintivaltion tarjoama veroetu voisi osittain mitätöityä toisen valtion minimiverosääntelyn perusteella toimeenpaneman verotuksen johdosta. Jos esimerkiksi ketjutetun omistusrakenteen vuoksi konsernin emoyhtiölle ei synny minimiveron suoritusvelvollisuutta tai suorituksen saajan kotivaltiossa tuloa ei veroteta vähintään minimiverokannan mukaisesti, varmistetaan minimiveron maksu toimintavaltiossa esimerkiksi tietyn menon vähennyskelpoisuuden epäämisellä maksajan valtiossa.

Toisin kuin OECD:n mallisäännöissä, direktiivin soveltamisala olisi tarkoitus ulottaa monikansallisten konsernien lisäksi myös puhtaasti kansallisella tasolla toimiviin yrityksiin, jos direktiivin soveltamisedellytykset muuten täyttyisivät. Syynä eroavaisuudelle on se, että laajennuksella kansallisiin yhtiöihin varmistetaan sääntelyn yhdenmukaisuus EU-oikeuden kanssa ja estetään perusvapauksien kielletty rajoittaminen, mihin soveltaminen vain rajat ylittäviin tilanteisiin saattaisi johtaa. Jos minimivero koskisi myös puhtaasti kansallisia konserneja, nousisi toimintavaltioon maksettu vero Veronmaksajain Keskusliiton käsityksen mukaan unionissa aina vähintään miniveron tasolle eikä minimiveroa tulisi EU:ssa maksettavaksi ylimmän emoyhtiön kotivaltioon.

Uudistus on laaja kokonaisuus ja on omiaan lisäämään byrokratiaa, selvitystyötä ja hallinnollisia velvoitteita erityisesti alkuvaiheessa niissä konserneissa, joita uudistus koskee. Tavoitteena oleva voimaantuloaika on hyvin kunnianhimoinen ja Veronmaksajain Keskusliitto pitää kyseenalaisena, että tarvittavat lainsäädäntötoimet ja vaikutusten arvioinnit yritys kentässä ja valtionhallinnon tasolla saataisiin tavoiteajassa huolelta tehtyä. Yrityksillä ei tule myöskään olemaan riittävästi aikaa varautua näin lyhyellä varoitusajalla voimaan tuleviin muutoksiin. Voimaantulon myöhentämistä olisi tästä johtuen syytä harkita.

Pilari 2:n täytäntöönpano direktiivin muodossa on Veronmaksajain Keskusliiton näkemyksen mukaan perusteltua. EU-tason sääntelyllä varmistetaan yhdenmukainen sääntely kaikissa sisämarkkinoihin kuuluvissa jäsenvaltioissa. Veronmaksajain Keskusliitto pitää kuitenkin tärkeänä varmistaa, että direktiiviin antaminen on Euroopan unionista tehdyn sopimuksen unionitason lainsäädäntötoimilta edellytetyn toissijaisuuden vaatimuksen mukaista. Koska direktiivi pannaan täytäntöön kansallisella sääntelyllä, ei sääntely eri EU-maissa tule olemaan täysin identtistä. Näin ollen on odotettavissa, että uudistuksen myötä valtioiden välillä syntyy veroriitoja siitä, mihin maahan verot maksetaan.

Veronmaksajain Keskusliitto katsoo, että ehdotettu minimivero on tarpeellinen toimi haitallisen verokilpailun. Minimiveron rajaaminen vain suurimpiin

yrittäjiin vähentää osaltaan sen tehokkuutta, sillä 750 miljoonan euron liikevaihtorajan alapuolelle jäävät yritykset voisivat edelleen hyötyä sijoittautumisesta matalan verorasituksen valtioihin. Esitetty korkea liikevaihtoraja on kuitenkin välttämätön, sillä monimutkaisen ja kattavan minimiverosääntelyn ulottaminen pieniinkin toimijoihin olisi hallinnollisen taakan lisääntymisen vuoksi kuitenkaan ole perusteltua EU-oikeudellisen suhteellisuusperiaatteen näkökulmasta.

Veronmaksajain Keskusliitto pitää ehdotettua minimiveroa tarpeellisena haitallisen verokilpailun hillitsemiseksi. Verokilpailun tehokas ja oikeudenmukainen suitsiminen edellyttää maailmanlaajuisia ratkaisuja, joten hanke globaalin verotuksen vähimmäistason varmistamisesta on oikeansuuntainen ja perusteltu.

Veronmaksajain Keskusliitto katsoo, että uudistuksen aikataulu on hyvin kunnianhimoinen, sillä se lisää erityisesti käynnistysvaiheessa byrokratiaa, selvitystyötä ja hallinnollisia velvoitteita niissä konserneissa, joita uudistus koskee. Voimaantulon myöhentämistä olisi tämän takia syytä harkita.

Teemu Lehtinen
toimitusjohtaja

Kati Malinen
lakiasiainjohtaja